

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre

8 kor., negyed évre 4 kor.

Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre

10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Az esemény.

Ha majd teljesen lezajlott az obstrukció viharának az utójátéka is: végeredményében a megtörtént romboláson kívül, a melyet a nagy nemzeti harc okozott, két nagyobb eredmény áll majd a nemzet előtt, amelyeket a harcnak köszönhet, a morális eredmény, hogy a magyar nemzet kezében az obstrukció egy erős fegyver — a másik pedig az, hogy a nagy szabadelvűpártból kivált a beléje olvadva volt Apponyi párt.

Szinte észrevétlenül, a dolgok menetének a különös megzavarása nélkül történt ez a kiválás. Pedig mást reméltek. Hitték erősen, hogy ha majd a harciasság napjai lezajlanak akkor beáll a régi politikai egyensúly és Tisza és Apponyi egymás között elrendezik majd a tusában előidézett véleménykülönbségeket. De hát nem így tör-

tént. A nemzeti párt péntek esti pártkonferenciáján gróf Apponyi Albert nagyszabásu beszédben fektette le politikai programjának alapelveit. S ezen programbeszéde keretében jelentette ki rövid de sokat jelentő szavakban: „Megszűnt tehát az obstrukció, de ezzel kezdetét veszi az ellenzék törvényes harca, amelyben, hogy részt vegyünk a legkomolyabb tárgyi okok késztetnek.”

„Rövid a szó, gyorsan hangzó.“ Ez is röviden van mondva de sokat jelent. Jelenti először is a nemzeti pártnak mint olyannak a feléledését — tehát minden kétséget kizáró módon elszakítását ama kötelékeknek, amelyek e pártot a kormánypárthoz fűzik, — de jelentik egyuttal azt, hogy a harcot a melyet most beszüntettek folytatni fogja ez a párt is.

Indokául eme cselekményének azt adja elő Apponyi, hogy a kormány programja azokban a köz-

jogi és katonai kérdésekben, amelyek a lefolyt krízis alatt a nemzet öntudatában előtérbe léptek, nem felel meg a nemzet jogos igényeinek, az 1867: XII. t. c. elvi követelményeinek; nem képes ezen a téren az annyira szükséges állandó megnyugvást előidézni; a program elégtelenségét pedig még tetézi a kivitel gyarlósága. A belügyi kérdésekben pedig a kormány programja oly kevésbé tartalmaz, hogy a kormányférfiak, nevezetesen a miniszterelnök politikai multjában kell annak kiegészítésére támpontokat keressünk; amit pedig ott találunk, az olyan irányra vall, amely az egész vonalon homlokegyenest ellenkezik a nemzeti párt által mindenkor előtérbe állított elvekkel. De maga az indítvány is, amelyet a tegnapi esemény a politikai aktuális teréről leszorított, amely azonban ezzel nem vesz-

Blaháné.

Ki hallott még szebb magyar dalt,

Mint a Blaháné nótája,

Ki hallott még édesebb szót

Mint minőt zeng az ő szája?

Ki szólott még melegebben

Mint minő az ő beszéde,

Büvös, bájos, andalító

Templomharang csendülése,

Melynek szaván leborulnak

A hívők nagy, szent imára,

Ki csak egyszer is hallotta

Mindenkor emlékszik rája,

Nem felejtí visszacsendül

Évek multán is fülébe,

Igy még soha senki sem szólt

Nemzetének a szívéhez.

Fülemile tőle tanul.

Pacsirta is hallgat rája,

Öreg erdő lombja csendben

Elnémul a suffogása,

Odahallgat nótájára

És a büvölő beszédre. —

Kitől tanult ez a dalnok

Hogy így tudja csodaszépen!

S a míg halljuk dalát szavát

Kalandozva messze járunk,

Akkor érezzük csak azt, hogy

Milyen nagy a pusztaságunk.

Milyen kevés ki e honban

Ilyen nyelven tud beszélni —

Nem vón' szabad, hogy meghaljon,

Neki örökké kell élni!

Hogy örökké megigézzon

Minden magyar szívet nálunk,

Magyar hazánk büszkesége. —

A mi édes dalos lányunk!

Csillag Károly.

Blaha Lujza.

— Irta: Lukácsy István. —

— A „Bácsmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

Az a bájos és édesszavu művészasszony, ki most városunk falai közt időzik, hogy művészetének varázsával lelkeinket a sphérák hazájába ragadja föl, a fővárosi lapok hirdása szerint bucsuzik a színészettől, szerepeitől s a haza közönségétől. Mi, akik őszinte szívű csodálói vagyunk az ő művészetének, mintahogy megcsodáljuk az ég végtelenségé-

ben uszó szikrázó fényű égitestet, nem szakadhatunk el tőle, hogy eszünkbe ne jusson az a nagy arányu szerep, melylyel Blaha Lujza a magyar kultúra oltáránál állva, a magyar geniust diadalra jutni segítette.

S csodálatos, hogy az a nagy mű, a szónak igaz és komoly értelmében, amelylyel Blaha Lujza a magyar színművészetet az európai nivóra emelte, itt kezdődött e nagy alföldi magyar városban, Szabadkán, talán 40 év előtt.

Kölesi Reindl Lujza — családi és színészi neve akkor — Sipos Károly társulatába szerződött s itt nyerte művészi kiképeztetésének alapját. Lichtenstein herceg dzsidás ezredének karmestere, Blaha János, karmestere egyszersmind a színháznak, felfedezte a fiatal szép leányban a gyönyörű hangot és a művészetre való hivatottságot. Felajánlotta neki szívet s hozományát helyett kitanította az énekben. Az innen elröppenő fiatal madár, a csalogány-fiók, csakhamar kedvence lőn a vidéki magyarságnak. Játszott jókedvvel, énekelt édes hangon, ami bizony nagyon jól esett abban a korban, mikor még ott ült a lelkeken az a nehéz bánat, az elnyomtatásnak súlyos igája.

A fővárosi művészkörök meghallották hírét ennek az édes hangu csalogánynak s 1871-

tette el symptomatikus jelentőségét, összevetve a miniszterelnök többrendbeli nyilatkozatával, melyben a közelmúlt idők parlamenti életét magasztalja, összevetve a Széll-aera ellen épen tegnap intézett maró kritikájával — elég világosan jellemzi a kormány alkotmányos ideálját.

Mindez együttvéve annak a régi rendszernek képét tárja elé, amely ellen a multban mindig küzdött és melynek újra feledéséhez segédkezet nem nyujthat, sőt amely feledés ellen tőle telhetőleg küzdeni a multból is reá háruló kötelesség. Helye tehát meg van jelölve az erőteljes, következetes komoly ellenzéki működés terén, annak az ellenzéki működésnek terén, amelynek gyümölcsei talán lassan érnek, de amelylyel egyedül lehet egészséges és maradandó eredményeket elérni. Az irányelvek is meg vannak állapítva, legalább reá nézve abban a politikai multban, amelynek lényegétől soha el nem tért és eltérni nem is fog. Az elvek alkalmazása szükségkép módosul, a nemzeti fejlődés különböző stádiumai, a változó körülmények követelményei szerint; ma közvetlen célul tüzi ki ezt vagy amazt a reformot, amire tegnap még nem tartotta a helyzetet megérettnek; ennyire változhatott és változik, azaz hogy változnak az idők, amelyekre az elvet alkalmazni kell: de maga az

ben ott látjuk Magyarország első színpadján a Nemzeti színházban. A mosolygó fekete szemű bájos nő szavának varázsával egyszerre meghódította a fővárosi közönséget.

Valami csodás, bűvös új szellem költözött be a Nemzeti falai közé. A puszták néma csendjében a lobogó pásztortűz mellett siró tilinkó, a mezők széna illata, az erdők sóhajtása, a falusi legények és lányok szép nótái a magyar menyecskék pajzán jókedve. Ez időben tűnt fel a „Falu rossza.“ A magyar legény érdekes alakja, aki felhevülésében garázda a bűn határáig, bánatában duhaj és melancholikus egyszerre. Mellette a Finom Rózsi, a kackiás, a mosolygó és folyton nótás magyar menyecske. Ez a „Falu rossza“ a 70-es évek legjobb népszínműve; nagy irodalmi áramlatnak szépen kifejlődött gyümölcse. Ahban az időben, amely szomorú volt a politikai viszonyok kedvezőtlen volta miatt, az emberek csüggedten, fáradtan, sok keserűséggel és kevés reménnyel a szívében, élték napjaikat! Kevés ember keresett műfelvezetést a színházban; a régi dicsőség említése a kételkedés kinyját ébresztette a szívekben. A tradíciók megszakadtak, a képzelet alaktalan játéka, vagy a mindennapi élet jelentéktelen mozzanatainak rajza lépett az energikus nemzeti fellendülés tartalmasabb

elv marad egy és ugyanaz. Ebben is — úgy hiszi — együtt éreznek.

Ez a megjelölése annak a törvényes harenak, amelyet gróf Apponyi Albert és pártja a kormány ellen megindítani készül.

Nem volt tehát jogosulatlan azoknak az aggályoskodása akik a leszerelés pillanatában nem fogadták el azt, hogy a kiegyezést békének nevezték el — mert fegyverszünetnek mondták, a mely csak rövid ideig tarthat.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól —

Az ülést háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg Perczel Dezső. Bejelentette, hogy ma délelőtt megalakult az anyakönyvi bizottság. Az interpellációs könyvbe Udvarý Ferenc és Holló Lajos jegyezték be interpellációkat. Harmadik olvasásban is elfogadta a parlament az ujoncmegajánlásról szóló törvényjavaslatot. A jegyzőkönyvnek ezt a pontját nyomban hitelesítették, hogy a főrendiház hétfői ülése már tárgyalhassa az ujoncjavaslatot.

Elnök: A napirend értelmében az indemnitáról szóló törvényjavaslat kerül sorra. A kormány Papp Elek miniszteri tanácsost jelölte meg szakközegül a tanácskozás folyama alatt.

Neményi Ambrus előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Barta Ödön volt az első felszólaló. A függetlenségi párt álláspontját körvonalozza. Ismerteti a javaslat előzményeit. Ezekből is konstatálja, hogy dualisztikus alapon magyar nemzeti politikát csinálni nem lehet. Ha a kormány ahelyett, hogy 1902-ben a katonai létszámemelésre vonatkozó javaslattal dulja fel a közvéleményt, az ország anyagi érde-

képeinek helyébe. A poéták a nép romlatlan erejének a rajzával mulattatták a csüggedt elméket. Egész idáig a magyar színműírás csak hatalmas romboló szenvedélyeket ismert; most pedig a puszták délibábos rónái, csárdái, ménesei, gulyái, betyárai vonultak be világot jelentő deszkákra azokkal a kedves bánatos magyar dalokkal, amelyek ott fakadnak a szív mélyében, könnyek közt születnek, hogy könnyet fakasszanak és édes ábrándba ringassák a borongó lelkeket.

Bla ha Lujzát megihlette a kor szelleme és a nemzeti geniusz. Vidéki vándorlásai közt mélyen bepillantott a magyar nép kedélyébe, hogy ellesse annak érzésvilágát, örömét és buját. Mikor azután a Nemzeti Színházban összekerült Tamássyval, evvel a hatalmas magyar egyéniséggel, akkor egymástól tanulva, egymást lelkesítve, egyformán szeretve a magyar nép életét, oly egységet alkottak, mely a népszínműnek eddig mindent felülmuló lendületet adott. És teremtettek tündérműveket egy egész színműíró gárdának, hogy azokból ujjabb és ujjabb alakok bontakozzanak ki. Ezt az irodalmat művészetük erejével egészen felvirágoztatták. Az éles kritika letette a tolat. Mindenki el volt bűvölve. Eddig még nem hallott tündéri hangok töltötték be a Thália templomát. A magyar népelet egész költői

keire nagy fontossággal bíró kérdésekkel jön a Ház elé, hol tart ma már az ország! Hisz még az ország elsőrendű szükségletei mellett nem döntő jelentőségű kérdések; az osztrák államadóság konverziója, az illetékek reformja, a városi házak adómentességének kiterjesztése is milyen régóta sürgető szükség! Hogy pedig a Széll kormány érthetlen csökönységűsödése a fölemelt ujonclétszám mellett mennyire nem volt jogosult, erre vall, hogy már a következő kormány visszavonta az idevonatkozó javaslatot s az ország még sem pusztult el.

A kormány iránt bizalmatlan s a javaslatot nem fogadja el.

A kormány nemcsak egy, de több vonatkozásban behajtotta az adókat. Így a dohánybeváltásoknál teljesen behajtották az adót, hogy több példát ne is idézzem. Tény, hogy nálunk a mostani politikai rendszer mellett első feltétele a kormánynak, hogy az uralkodó kívánságait teljesítse, a tudás, a hazaszeretet, a rátermettség csak alárendelt pontja az érvényesülésnek.

Tisza a programjában azt mondja, hogy nemzeti politika lényeges sarkköve a király és nemzet közti harmónia. Hogyan látják megvalósítva ezt a sarkkövet? Csak úgy, hogy a nemzetnek kell mindig alkalmazkodnia a kormány akaratához, Itt mindig csak az egyik követel, a másik enged. Beszéde végén határozati javaslatot nyujt be.

Gróf *Apponyi* Albert: melegen csatlakozik Barta felszólalásához, amit az adóhátralékosok érdekében a kormányhoz intézett. Az indemnitás kérdéséből a bizalmi szempontot leghelyesebb eliminálni, ebben is igaza van Bartának. Mindazonáltal kijelenti, hogy a felhatalmazási törvényjavaslatot nem fogadja el.

Bizalmatlanságát indokolja is. A kormány valósággal ad hoc kormánynak tekinteti magát, amelynek nem egyéb a hivatása, mint hogy a hivatalba lépésekor fennálló zavarokat eloszlassa. De ő azt hiszi, Tisza nem vállalkozik erre a szerény szerepre.

világa felszínre került s az emberek elragadtatással szemlélték, minő mély, minő nemes, minő költői a magyar ember lelki világa. Blaha Lujza az ő genialitásával mindig eszményi módra mutatta be a személyt, akit ábrázolni akart. Minden szava, minden mozdulata olyan, aminő az általa ábrázolt alak szavának, mozdulatának természetesen lennie kell.

Művészi öntudattal alkalmazott természetesség ez, mely öntudatos természetesség egyesül a művésznő egyéni képességeivel, beszédes arcával és szemeivel, eleven temperamentumával. Ez az átérzés, a dolgok lényegébe való behatolás, az igazság keresése adják dalainak azt a tonust, a melylyel a magyar népdalt felemelte a tegetisztább régiókba s tüneményes sikereit biztosította. Mikor a hid karfájára dőlve, vagy a fa alatt a gereblyére támaszkodva énekelni kezdett, éneke fenlebegett a léghen, mint a dalos pacsirta, s úgy hatott, mint a cserje bogán éneklő csalogány bánatos szava. Akik látták játszani és hallották nótáit, elfelejtették a mindennapi élet nehéz gondjait, az arcok kiderültek, könny szökött a szemekbe, a szívek dobogtak s mindenki úgy tért haza, mintha egy drága emléktárgyat kapott volna a művésznőtől.

Blaháné és a magyar dal! E kettő egy-

Szól a 9-es bizottság működéséről. Annak a programjához nem szívesen járult hozzá. Hogy milyen javaslatokkal járult az elé, azt más alkalmakkor elmondja. A bizottság programjánál továbbmenő közeledésekkel lépett fel. A megállapodás azonban kompromisszum volt, de azzal a feltétellel, hogy annál kevesebbet nem fogadunk el. S csak azért járult ehez, hogy az akut krízisnek vége legyen. Tisza pedig a kilences bizottság programjának megcsorbitásával lépett kormányra. Ezen ténye által a kilences bizottság rá nézve megszűnt létezni.

Beszéde végén arra a konklúzióra jut, hogy olyan prononszirozott politikai egyéniség, mint Tisza gróf nem bírja megvalósítani azokat a terveket, a melyeket célul tűzött ki. A szabadelvűpárt katonai programjának megvalósítását nem várhatjuk tőle.

Tisza válasza után az ülés véget ért.

Orosz-japán háboru.

Port-Arthur veszedelme.

A port-arthuri parancsnok a következő részleteket közli az erősség 10-én történt ostromáról: Mihelyt az ellenség a tüzelést megkezdte, ütegeink azonnal feleltek. Hat ellenséges hajó Liaotenszagban maradt és onnan löttek az erősségre. Az ágyuzás egy óra 15 percig tartott. Az ellenség körülbelül kétszázszor lött. A 15-ik sz. üteg egyik tarackja megrongált egy japán cirkálóhajót. Az ellenség ágyuzása csak csekély kárt okozott. Hat katona megsérült. A városban három ember meghalt és egy súlyosan megsérült. Stössel tábornok jelentése szerint a parti ütegek tisztjei és legénysége nagy bátorságot tanúsítottak. Az ágyuk legnagyobb pontossággal működtek.

Kínaiak és oroszok esatája.

Pénteken egy olyan összeütközés történt, amelynek valószínűleg nemzetközi következményei lesznek. Egy kozák csapat bekerített és Korpancsuba hurcolt egy kínai csapatot, melynek azóta semmi nyoma. A niucs-

máshoz forrt. Blaháné neve maga a költészet, a dal, a magyar dal. Ahogy megszólal a faluvégén a bús furulyaszó és ennek halatára könyek peregnék végig a szerelmes leány arcán, ahogy azután felesattan a jókedv s kaczagó derével vannak telítve a szívek, az mind-mind benn van Blaháné dalaiban.

Nemcsoda, hogy az egész ország lázasan figyelt e gyönyörű hangokra s aki Budapestre ment, nem tért előbb haza, míg csak meg nem nézte Blaha Lujza játékát s tele nem szivta szívet annak megindító édes dalaival.

Kortársai az extazis hangjain nyilatkoznak róla. Öröme és büszkesége az egész országnak. Érzik, hogy ez a nő a magyar dalok geniusza, amelyre Rákosi Jenő gondol, mikor a hatalmas nemzeti állam és a magyar nép renaissance-ról álmodik. Haynald Lajos, a nagynevű kalocsai érsek és biboros főpap Liszt Ferenczhez így ír: „Blahánéről pedig, kiről említést tettél, elég legyen ha ennyit mondok, hogy: soha művész, vagy művelt ember nem volt, kinek minden szavában, minden mozdulatában annyi *magyarosság* nyilatkozzék meg, mint ő benne.”

A divatos áramlat ellenében, mely idegen

vangi kikötőt rendkívül megerősítették és védelmére gyorstüzelő ágyukat szállítottak, Lovasság, tüzérség és gyalogság van Niucsvang környékén. A Jalu folyó vidékére 20,000 főnyi szibériai csapat indult, amelynek Karbinban van a hadműveleti bázisa. A csapatok közt nagy a lelkesedés. Miaojung mellett a katonaság éjjel-nappal dolgozik az erődítményeken. Öt versznyi uton az erődítmények már elkészültek.

Japán előnyomulása.

Tokióból táviratozzák a Berliner Tageblatt-nak, hogy eddig három japán divízió, még pedig a tizedik, a tizenkettedik és a gárda hadosztályok mentek Koreába.

Plehve, a cár kegyence.

A „Tageblatt“-nak táviratozzák Pétervárról, hogy Plehve állása a háboru következtében jelentékenyen megerősödött. A cár rendkívüli felhatalmazással ruházta fel Plehvét és ő vitte keresztül, hogy a cár hírlapírókat fogadott, amire eddig még nem volt példa.

A fényűzés veszélyei.

Róma történetéből tudjuk, hogy a szertelen fényűzési kicsapongások mély süllyedésbe vitték az államéletet. A később alkotott legjobb akartu törvények sem voltak képesek az államélet hajóját megmenteni. Az elhatalmasodott fényűzés erőt vett mindenben s feltartóztatlanul ragadta az államot a megsemmisülés örvényébe, úgy, hogy a betört vandálok már kész prédára találtak a hajdan világot uraló, hatalmas római birodalom erkölcsi hullájában; mert azt már önfiai az érkezők előtt meggyilkolták.

Manapság mindenki többnek akar látszani, mint ami. Az iparos legény is gigerli akar lenni. A kishivatalnokné utánozza a módos dámát, És számtalan család inkább koplal mert ezt meg bírja tenni, de a putz-nak okvetlen meg kell lennie. A mai korban alig lehet az igazi uri dámát a kaszirnőtől, vagy a varrólánnytól megkülönböztetni . . . a ruhája után.

operettekkel akarta kozmopolitává tenni a magyar szinpadot, Blaháné művészete mentette meg s tartotta meg *nemzetének*.

A magyar írók, akik ott sűrűgtek-forogtak körülötte s a legnagyobb dicsőségüknek azt tartották, ha Blaha Lujza egy alakjukat felvitte a szinpadra, vagy egy dalukat énekelte el, oda állítják a magyar művészet leghatalmasabbjai mellé s azt mondják: A mi szentháromságunk: „Petőfi, Munkácsy, Blaháné.”

. . . És most ez a szívünkhöz nőtt művésznő bucsuzik; bejárja az országot, felkeresi az ő édes magyar véreit, hogy dallal ajkain váljon el tőlünk. Mi ezt mélyen borongó lélekkel nézzük végig s nem találunk elég virágot, hogy beszórjuk avval az ő utját. Feltolakodik bennünk egy szorongó kérdés: „Szegény magyar népszinmű, mi lesz veled, vagy leszel-e még, ha elhagy Blaháné?”

De ő sohasem távozik el tőlünk. Élni fog örökké, a szívekben és a dalokban. Míg csak magyar magyar lesz. Mert ha hallunk egy szép magyar dalt, akkor elgondoljuk, hogy abból Blaha Lujza lelke zeng hozzánk.

Ünnepnapon sétáljunk csak a nagytempomtól a vasutig. Minő luxus, mennyi selyem, mennyi bársony ruha! Drágábbnál-drágább külföldi szövetből készült öltözékek egész kiállítása.

Mily iszonyu összegek vándorolnak ily módon a külföldi gyárosok zsebeibe!

Hanem azután sétáljunk egyet a telekkönyvi hivatalba is. Azelőtt a bunyevác gazda hiréből sem ismerte az adósságot s bezzeg a legtöbbnek tiszta volt a „C“ lapja; most meg csak elvétve találni telekkönyvi betétet, melyen teher nem volna.

Akárhány bunyevác gazda valamely nagy ünnep előtt egy láncc föld árát képes elkölteni leánya selyem-bársony ruházatára.

Ha nincs pénz; szívesen felírja a rőfös kereskedő. Ez az örült fényűzés, ami különösen földnépünknek az anyagi romlása. Pedig amily arányban szegényedik az egyedekből álló társadalom, épp oly arányban lesz szegényebbé maga az állam is, mely az egyedek sokaságából áll.

A nemzetet végveszélylyel fenyegető fényűzés korlátozása egyik feladata volna a népnevelésnek. Papok a szószékről; tanítók a katedráról hirdessék s tárják fel a nép előtt a túlköltekezés és a fényűzés ártalmas következményeit.

A mai nehéz megélési viszonyok, a közterhek rohamos emelkedése, az ipari pangás a külföldi gyáripár lenyűgöző concurenciája korában kétszeres szükség van a józan takarékosagra. A mai korban csak azon népnek van jövője, amelyben akarat és erkölcsi erő van lemondani vágyainak azon részéről, mely a luxus-ra vonatkozik. Ez az első lépés az okszerű takarékoság útján a gazdasági javulás felé.

n.

Palics jövője.

Hogy városunk magistratusa mennyire hivatása magaslatán áll, élénken bizonyítja az a gyors és beható gondoskodás a melylyel Palics fürdőnk jövőjével foglalkozik.

A mai tanácsülésen beszéltek meg városunk tanácsának tagjai, hogy mikép lehetne megoldani a városra nézve legelőnyösebben ezt a fontos és elodázhatatlan kérdést. A tanács határozata folytán most már érintkezésbe lépnek a Palics kiépítésére ajánlkozó fővárosi részvénytársasággal.

De mielőtt érdemleges tárgyalásba bocsátkoznának, felhívják a társulatot ajánlatuknak kiegészítésére, s egyben arra is, hogy az építési munkálatok befejeztével egy részvénytársaságot is alapítsanak, a mely legalább 500.000 korona alaptökével rendelkezék és ez a társaság legyen a modern berendezési fürdőhely bérlője, hogy így a város az esetleges anyagi károsodás ellen biztosítva legyen.

Egyszersmint bölcs előrelátással arra is fölhívja a tanács az ajánlattevő társaságot, hogy hajlandó lenne-e az elkészítendő tervek szerint az építkezéseket eszközölni, de nem a saját céljaira, hanem a város megbízásából és ha igen, milyen feltételek mellett. Hát bizony így a mienk maradna a szép fürdőhely és talán busás jövedelmet is hajthatna a városnak, csak az a

kérdés, lehetne-e eleve biztosítani a befektetések kamatait. Talán így is meg lehetne alakítani a bérbevevő részvénytársaságot.

A részletes tervezet kiegészítésére nézve a tópart kiépítését, továbbá a férfi hideg fürdőben 120, a nőkben pedig 60 fürdőszoba, a meleg fürdőben pedig 80 fürdőszoba építését kívánja a tanács a tevezetbe felveendőnek.

H I R E K.

— **Március idusa.** Városunk társadalmi egyesületei kivétel nélkül megünneplik a szabadság eszméje ébredésének évfordulóját. Az ünnepi estélyek részben 14-én hétfőn, részben pedig 15-én kedden lesznek megtartva. Hétfőn lesz a gazdakör társasvacsorája saját helyiségében, amely alkalommal a diszbeszédet *Lukácsy* Isván, lapunk belmunkatársa tartja. Ugyanekkor tartja meg az építőiparosok köre a Casino épületben levő helyiségében a megemlékezés ünnepélyét. — Kedden a Nemzeti Casinóban lesz, mint minden évben, a szokásos diszvacsoara, amelyen ez alkalommal dr. *Milkó* Izidor, a jeles író, tartja az ünnepi beszédet. A Kereskedő ifjak társulatának ünnepélyén, amely szintén kedden lesz dr. *Csillag* Károly, lapunk felelős szerkesztője mondja az alkalmi beszédet. A függetlenségi kör, az ipartestület, a kath. kör és a Pucska Casino együtt ünnepelik az emlékezetes évfordulót.

— **Közügylési tárgysorozat.** Szabadka szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1904. évi március hó 17-én, d. e. 9 órakor a »Pest város«-hoz címzett szálloda nagytérképében tartja rendes havi közgyűlését, amelynek tárgysorozatából kiemeljük a következőket: Polgármesteri jelentés a közigazgatás f. évi február havi állapotáról. Dr. Fischer Jákó indítványa a rendőrségi bejelentő hivatal felállítása és a rendőrség többi hivatalainak és helyiségeinek célszerűbb elhelyezése tárgyában. Miniszterelnöki körrendelet a 20 éven felüli magyar honosok összeírása tárgyában. Belügyminiszteri körrendelet a város területén lévő lakott helyek neveinek megállapítása tárgyában. Belügyminiszteri leirat a húspiac elhelyezése tárgyában és az erre vonatkozó tanácsi javaslat. Kereskedelmi miniszteri leirat az 1901—1902. évi utadói zárszámadás jóváhagyása tárgyában. Földmívelésügyi miniszteri körrendelet a kopár területek erdősítése tárgyában. Belügyminiszteri jóváhagyó leirat a „Palics kiépítési és beruházási alap“ létesítése tárgyában. Kereskedelmi miniszter leirata a kövezetvám díjakról szóló szabályrendelet módosítása tárgyában. Belügyminiszteri leirat a gazdai állás szervezése tárgyában. Ugyanaz az 1904. évi költségvetésre vonatkozólag. Földmívelésügyi miniszteri leirat az állattenyésztésről alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. Közigazgatási bíróság határozata a polgármesteri választásra vonatkozólag. Ugyanaz Pertich Mihály nyug. árvaszéki elnök nyugdíjának megállapítása tárgyában. Polgármester jelentése a Bács-Bodrog megye tulajdonát képező ugynevezett „Nagylovassági laktanya“ és egyéb telkek megvétele tárgyában. Mária-Valeria kórház évi jelentése. Tanács jelentése a borfogyasztási pótdadó szedése tárgyában. Tanács javaslata az 1905. évben tartandó ipar és mezőgazdasági ki-

állítás tárgyában. Tanács javaslata a Zimonyi vasuti vágány és a majsai uti vámház közötti résznek téglajárdával való ellátása tárgyában. Tanács javaslata a földmives iskolához csatolt 1447 kat. holdnyi területre vonatkozólag. Ugyanaz a „Klotild Első magyar vegygyár r. társ.“ kérvénye tárgyában kénsav- és mű trágya gyár részére szükséges telek átengedése iránt. (Első szavazás.) A szt. Rókusi plébános jelentése új templomgondnok választása tárgyában. A t. ügyészség jelentése a Zomborcsévics-féle alapító levél jóváhagyása tárgyában. Az iparos tanonciskola felügyelő bizotts. előterjesztése 2 szakértő iparos rajztanító alkalmazása iránt. Esztergom vármegye megkeresése közgyűlési határozat pártolása iránt, a 7 éven felüli gyermekek ellátását illetőleg. Zalavármegye közönségének átirata a gyámolt és gondnokoltak pénzeinek elhelyezése tárgyában felirat pártolása iránt. Nyitra vármegye közönségének átirata az obstrukció megszüntetésére felirat pártolása iránt. Landauer Adolf t. főügyész kérvénye 3 havi szabadság iránt. Peits István kérvénye 3 havi szabadság iránt.

— **Bla ha a főgymnasiumban.** A főgymnasium önképzőkörének küldöttsége járt ma délután Blaha Lujzánál, hogy meghívja a főgymnasium önképzőkörének holnap délután tartandó Rákócy-ünnepélyére. Blaha szívesen fogadta az ifjakat és megígérte, hogy ha csak ideje engedi, szívesen tesz eleget kérésüknek.

— **A szabadkai kath. legényegyesület** mártius idusának emlékére vasárnap, folyó hó 13-án este fél 8 órakor szavalattal, énekel és előképekkel egybekötött társasvacsorát rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. Egy vacsora-jegy ára 80 fillér. Hölgyek is részt vehetnek. Vacsora jegyek kaphatók vasárnap délig az egyleti tagoknál vagy az egyleti helyiségben.

— **Felhívás.** Az ipartestület összes tagjai ezúton felkéretnek, hogy a magyar szabadság ujjászületése napjának, 1848. évi márc. 15-ikének megünnepelésére f. évi március hó 15-én (kedden) délelőtt 10 órakor a szent Teréz templomban tartandó hálaadó istentiszteleten testületileg leendő részvétel végett a most jelzett napon délelőtt fél 10 órakor a testület helyiségében megjelenni sziveskedjenek. Szabadkán, 1904. évi márc. hó 12-én. Az elnökség.

— **A vajgyár vendégei.** Az országos tejjgazdasági felügyelőségtől leirat érkezett a városhoz, hogy a földművelésügyi miniszter rendelete folytán *Tervey* miniszteri tanácsos, továbbá az országos tejjgazdasági felügyelő, a kincstári jogügyek igazgatóságának egy és a vásárcsarnok ellátó szövetkezetnek két kiküldöttje március hó 19-én városunkba érkeznek a vajtermelő központ épületének és berendezése értékének meghatározása végett. A vendégeket a helyszínen *Frankl* István városi főmérnök fogadja a város képviselőtében.

— **A 20 éven felüliek összeírása.** A képviselő választási jog új szabályozására szükséges statisztikai adatok gyűjtése tárgyában dr. *Biró* Károly polgármester holnap délutánra értekezletre hívta össze a tanítókat. Az összeírás teljesítését ugyanis nem, mint eddig tervbe volt véve, az adóhivatal alkalmazottjai, a kik az adóhivatal jelenlegi túlterheltsége miatt e munkára képtelenek,

hanem a tanítók fogják eszközölni, mert a husvétii szünet alatt erre leginkább van idejük.

— **Uj sekrestyés.** Dr. *Biró* Károly polgármester *Bulyovcsics* Máté szabadkai lakost a szt.-györgyi plébániára sekrestyéssé nevezte ki.

— **Felolvasás.** A szabadkai szociáldemokrata pártszervezet, *Marx* Károly halálának évfordulója alkalmából, továbbá a márciusi hősokról való megemlékezésre, vasárnap, f. hó 13-án este 8 órakor jelenlegi helyiségében (Tönkölyi vendéglő, régi halpiac) felolvasással egybekötött kedélyes estélyt tart. Műsor: 1. Három felolvasás (*marx*, *Táncsics*, *Petőfi*), tartja: *Hirth* Aladár. 2. Az őrlült, előadja: *Hamburger* József. 3. Szavalatok, tartja: *Llein* Pál. 4. *Marsailles*, éneklé a munkásdalárda.

— **A tómaster javaslata.** *Pertics* József palicsi tómaster a tanácshoz benyújtott jelentésében ama javaslatát ajánlja elfogadásra, hogy a felállítandó halcsarnok létesítésének idejeig is a vásárló közönség érdekében a palicsi halászháznál magános vásárlók részére halat lehessen árusítani. A friss hal vételára kilónként 20 fillérrel lenne drágább a magánosok részére, mint a nagybani vásárlóknak. A beszállítást a vevők eszközölnék.

— **Kedvezmény a csendőröknek.** A környékbéli csendőrörsök ama kérelmet terjesztették a tanács elé, hogy a város tulajdonát képező tűzifából kedvezményes áron kaphassák a fűtőanyagot. A tanács ma foglalkozott a kérelemmel és a kedvezmény megadása mellett határozott.

— **Előadás a selyemtenyésztésről.** A m. kir. földmívelésügyi miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelőségének egyik szakembere folyó évi március hó 17. napján este 6 órakor a központi (vörös ökör) iskola tornatermében mintegy 150 vetített kép kíséretében ingyenes előadást tart a szederfa és a selyemhernyó tenyésztéséről. Minthogy a tenyésztés sikere nagyrészt a selyembogár helyes gondozásától függ, ezen előadás célja, hogy a tenyésztés körüli részletes eljárást megismertesse. Felhívjuk a közönséget, különösen pedig a selyemtenyésztőket az előadásra minél számosabban való megjelenésre. Az előadás elmondottak külön füzetbe összefoglalva, a hallgatóság között díjtalanul kiosztatni fognak.

— **Bajmoki hírek.** F. hó 14-én este fél 8 órakor *Bajmok* intelligenciája az ott időző szintársulat bucsuelőadásával egybekötve márciusi ünnepélyt tart, a társasvacsorán közel 80 személy fog résztvenni. — *Bajmok* község képviselő-testülete f. hó 12-én szombaton tartott közgyűlésén ötszáz korona segélyt szavazott meg az ujonan felépítendő zsidótemplom építési költségeire.

— **A zentai főszolgabírói állásra** kiírt pályázat lejárt. Dr. *Buday* Pál helyettes főszolgabíró kivül beadták pályázatukat *Popovits* Sebő tb. főjegyző, *Lánckor* Antal aljegyző tb. főjegyző, *Sztrilich* Béla aljegyző és *Szalay* Frigyes főispáni titkár tb. főjegyző.

— **Névmagyarosítások.** *Ratzesberger* Károly, 6. honvédegyalozredbeli őrmester *Radnai*-ra, *Bumbity* András m. kir. pénzügyőri fővigyázó szabályai lakos pedig »Barabás«-ra változtatták családi neveiket.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A »kulai iparos kör« alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyó záradékkal látta el.

— **Uj lap.** Május hó 1-én a szocialista pártszervezet kiadásában, „Magyar Munkás” címen új időközi közlöny fog megjelenni. A lap felelős szerkesztője: Hirth Aladár lesz.

— **Mentőink működése.** A mentő osztály a lefolyt február hóban igénybe vétetett a következő eseteknél u. m.: Sebzés, sérülés 27 eset. Belső bajok 7 eset, Betegeknek a kórházba szállítása 10 eset. Elmebeteg szállítás 3 eset. Öngyilkosság, öngyilkossági kísérlet — eset. Tűzhöz kivonulás 4 eset, Hullaszállítás. 12 eset. Összesen 63 esetben, A folyó évben 130 esetben, a mentő-osztály fennállása óta a mai napig összesen 4658 esetben működtek.

— **Hajóközlekedés.** A magyar Folyam-és Tenger- hajózási Részvénytársaság tudvalevőleg márczius hó 1-én kezdte meg Baja és Apatin közti hajójáratait. A hajó csütörtök kivételével naponként közlekedik. A menetrend május 1-ig a következő: Fölfelé: Apatinból indul reggel 4 órakor. Monostorszegegről 5 ó. 52 p., Kiskőszegregről 6 ó. 25. p., Mohácsról 8 ó. 5 p., Dunaszegcsőregről dél előtt 9 órakor, Bajára ér 10 ó. 15 perc; lefelé: Bajáról indul délután 1 órakor. Dunaszegcsőregről 1 ó. 50 p., Mohácsra érkezik 2 ó. 30 p., Mohácsról indul 3 ó. 20 p., Kiskőszegregről 4 ó. 25 p., Monostorszegegről 5 ó. 20 p. Apatinba érkezik 6 ó. 20 p.-kor. — Május hó 1-től kezdve csak annyiban változik a menetrend, hogy a hajó fölfelé minden állomásról 20 perccel előbb fog indulni, mint május 1-je előtt; lefelé változatlan marad a menetrend, Ez a változás azért történik, hogy azok az utasok, akik Bajáról a vasuton Szabadka felé tovább kívánnak utazni, jókor érkezhessenek a 10 ó. 32 p.-kor induló vonathoz. — Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság e hó 14-én kezdi meg Budapest Baja Mohács közti személyhajójáratait. Első menet Budapestre e hó 14-én déli 12 órákor, Mohácsról Budapestre márczius 15-én déli 12 órakor, Bajáról d. u. 2 órakor.

— **A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar.** az fedezze mag szükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapest, Rottenbiller-utca 33. A cég idejegyvezékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágujdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

— **Házassági** célból ismerkedni legbiztosabban lehet »Házasulandók Lapja« útján, ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiaktól, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az »Országos Pályázati Hírlap«-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 12.

— **Pályázatok, betöltendő állások.** Hézagpótló, áldásos célu vállalat az »Országos Általános Pályázati Hírlap«. Cseledeknek munkásoknak van Magyarországon közvetítőjük, csak az értelmiségbeli álláskeresőknél nincsen. Ezen hiányt célszerűen, olcsón hozzá-

férhetően pótolja nevezett lap, mely *azonnal* hirt ad az országban megüresedett *összes* állásokról; ezáltal minden álláskereső egy helyen központosítva, könnyen áttekinthetően megtalálja a megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. — *Szolgálatot tesz az alkalmazástadóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen közzé tesz.* Ezért *állást nyerni* legbiztosabban ezen lap útján lehet. Közöltetnek a hivatalos pályázatok is. Hetenként megjelenve, minden számában számos állami, közigazgatási, magántisztviselői gazdasági, hivatalos, pénzügyi, kereskedősegédi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi, stb. állás van. Ingyen melléklete: »Házasulandók Lapja« melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest. Erzsébet-körút 18. Képviselők *főkiadóhivatalok* vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek.

Mulatság közben.

Összejöttünk vig kedélyű

Cimborák,

Együtt ittuk kocsmárosné

Jó borát.

Bor iváskor köztünk csak az

A legény,

Ki nem áll meg, csak a pohár

Fenekén.

Nekem füstös cigány hús a

Fülembe,

A nótára köny csillan a

Szemembe.

Végig nézek a cimborák

Seregén:

Egy sem állt meg, csak a pohár

Fenekén.

Azért csillant meg a köny a

Szemembe,

Mert akkor is te voltál az

Eszembe.

Arra ittam: soká éljünk

Te meg én

S meg sem álltam, csak a pohár

Fenekén!

Ács Jenő.

Tavaszi ujdonságok.

(Az ébredő Palics. Gazsi párviadala.)

Tisztelem és becsülöm bár Meteor urat, mint embert és mint astronomust, mégis azt állítom, hogy a jövődőség titokzatos fátyolán csakis a próféták tudtak átpislantani. Meteor ur nem próféta és így sokszor csatlakozik az ő csomópontjaival. A tegnapi és mai napokra csipős hidegeket jelzett. Mégis enyhe tavaszi napsugár frissítette fel a morórus kedélyeket.

Palics is ébredezni kezd hosszú téli álmából. Megérkeztek már a czinkék és csipelve ugrándoznak a fákon. A tónak sima tükre komoly és méltóságos. Megse rezzen. Ünnepeles köntösben várja az ő kedves vendégeit: a vadkacsákat, vadlibákat, gémekeket. . . .

Ott hevernek az utak mellett az öreg kiszolgált palicsi fáknek tűzrevaló hasábjai. Ideje már, hogy ezek kikerültek a földből. Csak hernyókat tenyésztettek, egyéb hivatásuk nem volt ezen a világon.

Az ugynevezett nagyvendéglő és zenepavillon körül lesz most nagy tágas térség, ahol a gyerekek játszadózhatnak és szaladgálhatnak. Nagy mulasztás volt eddig is evvel a kies fürdővel többet nem törődni.

Ha husz esztendővel ezeknek előtte átadták volna Palicsot azoknak az anglusoknak, akik fűt-fát megmozgattak érte, mi volna ma! Mi magyarok jó hazafiak vagyunk, tudunk lelkesedni, politizálni, sőt a jó sillert se vetjük meg, hanem a vállalkozási szellem az pang. No de ne bolygassuk a multat, hanem nézzünk bizalommal a jövő elé. Ami késik, az sohase mulik. Az a *parafa* részvénytársaság, majdsak megcsinálja két millióval Palics fürdőt világfürdővé. Akkor aztán lehetünk rá büszkéek mi szabadkaiak, jóllehet most is örömrünk telik benne.

* * *

Közmondás szerint is: sok lud disznót győz. Ez volt a *Gazsi* esete is. Ő volt ugyanis a legyőzött. Pedig a teremtő hatalmasnak, erősnek teremtette. Ha valahol megjelent, kollégáit rettegés fogta el, tartván attól, mikép vér fog folyni. Hatalmának és erejének tudatában büszke és méltóságteljes volt *Gazsi*. Fejedelmi tartással, büszkén haladt társai között. És ha *Gazsi* kissé szeszélyes volt, a mellette levők egyenként kerültek annak rendje és módja szerint a földre. Nagy volt tehát a harag *Gazsi* irányában.

Ma pattant ki a régen szőtt összeesküvés. Mikor *Gazsi* délebed után elszunyokált, egyszerre nekirontott nyolc kollégája és úgy elpáholták a rettenetes *Gazsit*, hogy az alkacpája is eltört, meg egyik oldalbordája is.

Ez az orvtámadás ma délután történt Palicson. A dolog a törvényszékhez nem fog kerülni, mivelhogy *Gazsi* a palicsi földmives iskolának — *egyik bikája!*

Az ügy különben, mint kiküldött tudósítónk jelenti, az osztó igazság szabályai szerint elintézését nyert, amennyiben *Józs* a bikáknak éber őre vasvillával jól megdöfközte az orvtámadókat!

SZINÉSZET.

Monna Vanna.

Vannak darabok, amelyeket exquisitkülönőség előtt szeretnék előadatni. Nagyon értem az uralkodó hercegek ama passzióját, hogy meghívott közönség előtt rendeznek színelőadásokat. Am nevezék beteges impresszionizmusnak: egy-egy ellenszenves arc, — amelynek viselőjéről nem tudom elhinni, hogy megérti azokat a nagy enunciációkat — egy-egy lehetetlen közbeszólo megjegyzés kihoznak a sodromból. Megrontják a darab élvezetét.

Kivált tegnap éreztem ezeket. A tegnapi előadás különben számomra más tanulságot is gyümölcsözött. Tanulságot a színpad és a darabok hazugságainak tanára vonatkozólag.

A színpad hazudik. A peleskei nótáriuson kívül mindenki tudja, hogy ami ott történik, hazugság. Mégis ettől a hazugságtól nem fordulunk el, se unatkozva, se bosszankodva két esetben. Az egyik: ha a színpad a való életet nyújtja hiteles másolatban, ugyannyira hogy el is felejtjük mikép mindez csak fikció.

A másik: hahogy hazugság az gyökerestül és élvezetünk hátterében mindig ott húzódik meg a hitetlenség, — mégis ez a hazugság szép, tehát gyönyörködtet. Az egyikre példa a *Henschel fuvaros* a másikra épen *Monna Vanna*. Ámbátor szabatosan szólva a hazugságok szindarabjait két kategóriára kellene osztani. Vannak hazugságok, amelyekben egykép gyönyörködik minden rendű, rangu ember. Ilyen például a *Csongor és Tünde*. Ellenben például a *Monna Vanna* csak kevés kiválasztottban tud annyi élvezet kiváltani, amennyit absolute ki képes váltani. Mert hát tulsúlyban vannak, mint Prinzivalle mondja „a tűz nélkül való emberek.”

Gyönyörűen felépített tündérpalota ez a darab, lent a tenger sima tükre mélyén, vagy fent a holdban. Mit tudom én hol, — csak nem a valóságban. Nem a részletek hazugságait gondolom itt. (Aminő például az, hogy Prinzivalle, bár merő platonizmus, mégis a hadi paktumba foglalja, hogy Vanna egy szál köpenyben jőjön táborába hozzá. Hisz ez érzéki tulkapás!) De ez a hazugság nemcsak ártatlan, hanem valósággal szent, főlemelő, harmatosan lélekűdítő! És micsoda gondolatbőség és gazdag képzelet! Nélkülök mit sem érne a szépen felépített hazugságpalota. A gondolatok és képek e palota oszlopsora kariatidja, cirádája, erkélyes freskói.

A palota lelke Prinzivalle, a főhazug. Ez az egy alak magyarázza, sőt érteti meg az egész darabot. Többen panaszkodtak, hogy különösen Pethes után *Csiszér* nem tudott elég illuziót kelteni. Nem volt eléggé férfias. Eleinte vigyázott rá, hogy zsoldosvezérhez illően beszéljen, mozogjon, cselekedjék. Utóbb a „moll” teljesen átvette uralmát. Persze, hogy a moll-nak kell tulnyomónak lennie, de nem szabad a férfiaságról még a szerelmi vallomásban sem megfélekezni. Szerepét jobban tudta, mint akár Baróthy, akár Fehér *Fehér* kényelmetlenül érezte magát Guido szerepében. Pedig tudomásunk szerint még a szezon elején megkapta. Amilyen erőt tanusított a Vörös talárban tegnapelőtt, olyan gyöngeséget a Monna Vannában tegnap.

Baróthy-t is feszélyezte a szerepnemtudás. de a szöveget excerptálni nála jobban ki se tudja. *Olasz* tegnap ismét tanuságát adta előkelő kvalitásainak és tehát prófeciánk alaposságának. Ahol kellett megfontoltan, imponálóan beszélt. Ahol kellett, szépen szavalt, dikciózott, lelkesedett. A kiállítás bármely vidéki szinpadával kiállja a versenyt.

s. b.

Blaháné szinpadunkon. Mikor Kury Klára utoljára itt járt, olyan tapsviharokat látott ez a mi rozoga öreg színházunk, hogy azt hittük, azt már fokozni nem lehet. Ma aztán rövidesen tapasztaltuk, hogy igenis lehet. Blaháné, a nagy Blaháné lépett föl ma este a „*Menyecskék*”-ben. Ünnepi est volt, ünnepi hangulat és zsuffolásig telt ház, rogyásig telt karzatok. Az anyagi és erkölcsi siker telje jár a nagy művész nő fellépése nyomán. Mosoly, vidámság, derű kedély árad belőle körül. Holnap a *Náni*, hétfőn a *Felhő Klári* következik, kétség kívül hasonló lelkesedés kíséretében.

SPORT.

Díjlövés Pusztá Szent Lőrincen.

Szemere Miklós országgyűlési képviselő, az ismert sportférfiu, ki a képviselőházban már több beszédében hangoztatta a lövészet

ügyesség fontosságát a mai hadviselésnél, hazánk hadiképességének emelésére az ifjúság figyelmét és érdeklődését akarja a lövészetre felhívni s e cél elérésére nagy anyagi áldozatokat is hoz. A múlt évben pusztá szent. lőrinci birtokán, — a fővárostól villamos vasuti közlekedéssel 20 percnire — a legmodernebb igényeknek megfelelő lövőházat építettett 100 lövőállással, 300 m. maximális lőtávolságra berendezve s ugyanakkor egyszerűsített egy ott berendezett nemzetközi junior céllövő versenyre 5000 korona díjat tűzött ki. Ugy ezen május 4-én tartott, mint az okt. hóban megismételt lövőverseny a külföld és hazánk legjobb lövőinek találkozójának helye volt. Eddigi lövő sportunk elhanyagolását mutatja, hogy mindkét versenyen az elsőséget az osztrákoknak kellett átengednünk. De már a második versenyen mutatkozott a haladás, mert míg a májusi versenyenél az első magyar csak a hetedik volt, addig az októberi versenyenél már a harmadik helyre küzdöttünk fel magunkat. Az ez évi májusi lövőversenyen résztvevők száma tekintetében még nagyobb sikerűnek ígérkezik az eddigieknél, egyrészt mivel kitűnő angol lövészek ígérték meg részvételüket, másrészt mert a szintén Szemere Miklós által Budapesten létesített lövésztanfolyam számos jó lövőt képez ki s így alapos reményt nyújt arra, hogy a nagy díj ez évben itthon marad. A versenyt a bpesti Egyetemi Athletikai Club rendezte, mely e célra dr. Széll Lajos elnökletével külön bizottságot szervezett. A bizottság még e héten szétküldi a világ minden részébe az érdeklődő sportköröknek a magyar, német, francia és angol nyelven kinyomatott versenyfeltételeket. Esetleges felvilágosításokkal a rendező bizottság (budapesti Egyetemi Athletikai Club, IV., Központi Egyetem) szolgál. A verseny részletes feltételei a következők: Az első legjobb lövő 3000 koronát és tiszteletdíjat; a második 1000 koronát, a harmadik 600, a negyedik és ötödik 200—200 koronát kap. A tiszteletdíj egy aranyérem. A második és harmadik győztes ezüstérmét kapnak, a többiek bronzérmét.

Résztvehet társadalmi állásra való tekintet nélkül, minden egyén, aki 1881. január 1-je óta született, a becsület ellen soha nem vétett és nemzetközi céllövő-versenyen első díjat még nem nyert.

Az 1903. május hó 4-én és október 2-án Szemere Miklós által rendezett nemzetközi céllövő-verseny első három, illetve első négy helyezettje e versenyben nem vehet részt. Tét fejenként 20 korona.

A B. E. A. C. tagjai a tétek felét fizetik. A tétekből a helyezettek, a hatodiktól bezárólag a tizedikig, tiszteletdíjúl céllövőfegyvert kapnak.

Aki pénzdíjra pályázni nem akar, ha győz, megfelelő értékű műtárgyat kap emlékül.

Minden versenyző saját fegyverével lő, bármely állam által elismert katona-fegyverrel, előírtasos hozzávaló haditölténnyel. A versenyző fegyverén kívül más tárgyat — például széket stb. — a lövőhelyre nem hozhat.

Mindenki lőhet ülve, állva, térdelve, fekvő vagy bármely általa szabadon választott testállásból, de fegyverét csak saját tesztárszeire támaszthatja.

A főtávolság 300 méter = 400 lépés; fehér céltáblákon a célpont egy 60 cm. átmérőjű fekete kör, mely 5 körre van osztva. A körök 1—5 pontot számítanak. A fekete célponton kívül eső lövések hibáknak számítandók.

Minden versenyző 20 lövést tesz két 10—10 lövésből álló lövés-sorozatban, oly módon, hogy az összes versenyzőknek az első 10 lövést be kell fejezniök, mielőtt a második 10 lövéses sorozatot bármelyik versenyző megkezdhetné. Mindegyik sorozatra külön sorshuzás határozza meg a sorrendet és lövőállást; e 10—10 lövést a lövőnek egyfolytában, azaz a lövőállás elhagyása nélkül kell megtennie.

Minden céllövő a 20 versenylovést meg-

előzőleg 5 próbálövést is tehet; ezen szándékát azonban előzetesen be kell jelentenie; a próbálövések számára külön kijelölt cartonok állanak rendelkezésre.

A hadsereg versenyző tagjai számára két külön céltábla van; egyik a tisztek, a másik a legénység részébe.

Tíz lövés megtételére 25 perc áll a lövő rendelkezésére.

A győztesek sorrendjét a találások száma állapítja meg; az első díjat tehát az kapja, a ki a legtöbbször talált. A találások egyenlősége esetében a lött körök összessége dönt, esetleg a lött ötösök, illetve négyesek stb. nagyobb száma lesz mérvadó.

Nevezési határidő 1904. május hó 2. déli 12 óra.

A nevezések igazoló okmányokkal felszerelve a téttel együtt a B. E. A. C. titkárságához (IV., Központi Egyetem) intézendők.

A szegedi vivőversenyhez. A szegedi vivóakadémiáról közölt tudósítások kiegészítésül közöljük, hogy Guiseppe Pellegrini szabadkai vivómester Bartolival, a kassai vivómesterrel vivott egy szép assautot, amelyet zajosan megtapsoltak.

A női torna kör tudatja tagjaival, hogy f. hó 15-én d. u. 5 órakor kezdi meg működését a „Szabadkai Sportegylet” helyiségében. (Központi elemi iskola torna termében.)

Felkéretnek tehát ezuttal is a tagok, hogy lehetőleg, pontosabban és minél számosabban jelenjenek meg.

Együttal értesítetnek a tagok, hogy ugyanekkor vehetik a mintát a tornaruháról.

A szőlőknek tavaszi fagy ellen való megvédését

legjobban füsttámasztás által lehet elérni. E célra francia minta után gyártott

füsttámasztó anyagot

ajánlok a tisztelt szőlősgazdák figyelmébe. Egy darab füsttámasztó anyagnak súlya körülbelül 6 kiló, égési tartama 5½—6 óra.

Ára darabonként 90 fill.

A t. szőlősgazdákat ezen füsttámasztó anyaggal való próbatételre felhiva, vagyok kiváló tisztelettel

KERTÉSZ ALBERT

építési és gazdasági anyagok raktára

SZABADKA,

Petőfi-utca 88. szám.

Telefon 204. szám.

IRODALOM.

A divat.

— A divat Újság-ból. —

A farsang lezajlása után, az első hatalmas jégtörő bőjti szelek megindulásával, önkénytelenül és sóvárogva fordulnak gondolataink az epedve várt tavasz felé, a báli, zsurra és látogatásra való ruhák kiesnek kegyünkéből és minden gondunk a tavaszi üdítő gyalogsétákra, a tennisz, páros kerék- és automobil-kirándulásokra alkalmas ruhák felé fordul.

Az idej tavaszi évad sportruháinak az uralkodó színe a tengerészkek, a mellett a sötétzöld és a feketefehér a kedveltek. A tenniszhez különben nagyon fogják a fehér-pettyes könnyű voilet is viselni, ezenkívül az egyszínű seviószoknyát, fehér és sötét

szinben egyaránt. hozzá széles csiku flanelbluzt.

A mi a sportszoknya formáját illeti, arról nem sok a mondanivalónk. Természetes, hogy úgy a tenniszhez, mint a páros kerék és automobil-kirándulásra való szoknya rövid, alig bokáig érő, az egész lábfejet szabadon hagyja, formája az eddigi feszes angol, akár végig sima, akár hátul egy rakott lánccal vagy a most annyira divatos csipő körül futó pántformával készüljön is. A sportszoknyákhoz való rövid kis kabátok vagy boleróformára készülnek, elől hosszú stóladiszszal vagy vállgallérral és bő ujjakkal, a melyeknek közelje alá széles csipkediszt alkalmaznak. Nagyon kezdik megint a kis színes mellényrészeket is viselni a kissé visszahajtott kabát eleje alatt, még pedig vagy abban a különös lazac-rózsaszinben, vagy sárgas-fehérben, a mely kis mellénykét aztán sűrű sujtássorok borítják a kabát színében és parányi arany vagy acélgombok díszítik. Az ujjat díszítő csipkét aztán sokan a mellény elején is alkalmazzák. Szóval a csipkétől még a tavaszi ruhákon sem akarnak megválni szépeink. Szinte különös, és nem igen alkalmas, hogy az idén a kalap mennyire nem alkalmazkodik az egyszerű séta- és sportruhákhoz. Már a formáknál fogva is feltűnők mind és feltűnésüket még fokozza az eredeti módon feltűzött díszük, legyen az akár kacéron tűzött toll- vagy virágdísz. Hanem azért van ám külön sportkalap, egyszerű, kissé széles karimájú matrózformában mely igen eredeti a róla köröskörül lecsüngő pettyes kreppfátyollal (zöld, kék vagy vörös színű), a melyet egy hatalmas rozettával szorítuuk az állógallérba, hogy ne lebegjen. Az ilyen kalap kivált automobilon sokkal alkalmasabb, mert nemcsak az arcot, de még a haját és nyakat is megvédi a portól.

A tavaszi nap ellen rögtön előkerülnek a napernyők is. Egyelőre a sima, kisebb fajta, minden dísz nélkül aló antuka (en-tou-cas) járja, legtöbbször tompa virágos selyemből. De már nem az egész napernyőt huzzák be vele, csak inkább a széleit díszítik vele, vagy pedig teljesen kivágják a chinée-selyem vagy bársony virágait és az ernyő egyes lapjaira, vagy csak egy-kettőre applikálják dísz gyanánt. A napernyők nyele nagyon csinos. Még kedveltebb a meggyzsin, néha teljesen a maga bütykös eredetiségében, csak hogy a fogóját díszíti valamely helyes kis zománcolt gombocskával vagy lapocskával, hogy nőiesebbé egye.

Ida.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre, postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. Divat Ujság kiadóhivatala Budapest, VIII., a Röck Szilárd-utca 4 házában van.

LEGUJABB.

A király Budapesten.

Ő Felsége, mint Bécsből jelentik, a jövő hét második felében hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezik. Az udvar itt időzése alatt több udvari ünnepély lesz tartva.

A német császár utazása.

Vilmos német császár tegnap éjjelkor Brémerhafenbe érkezett, hol hajóra szállt. A hajón bucsut vett a trónörökösztől és Bülow gróftól.

Tüntető egyetemi ifjak.

Holnap néhány száz egyetemi hallgató érkezik Prágába, hogy az ottani tüntetésekben részt vegyenek. A tüntető egyetemi ifjak a gráci, brünni, lipcei, bécsi és boroszlói főiskolák hallgatói.

A Népszínház sorsa.

A főváros népszínházi bizottsága ma déli 12 órakor ülést tartott Halmos polgármester elnöke alatt a Népszínház ismeretes ügyében. A bizottság 2 órahosszáig tanácskozott és aztán Porzsolt igazgatót hallgatta meg, de az ügyben végleges határozatot nem hoztak és esti 6 órára tüzték ki a tárgyalások folytatását.

**Jó karban levő
gyapju fonó gép**

hozzá tartartozókkal együtt
eladó. Bővebbet a tulajdonos
Paor Péter
Bajmokon.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Büntető főtárgyalások.

A szabadkai büntető törvényszék által a jövő hétre főtárgyalásra kitűzött ügyek a következők:

Március hó 14-én. Ignác Márk és társai, súlyos testi sértés, Rákity Alexa és társa lopás, Soós Sándor. súlyos testi sértés.

Március hó 16-án. Vlanikolin Kata, lopás, Török Anna, hatóság elleni erőszak, Pertics Tamás és társa, hatóság elleni erőszak, Hegedüs Erzsébet, súlyos testi sértés.

Március hó 18-án. Osgyáni Lajos, lopás, Figura Anna, lopás, Kovács Teréz és társai, lopás.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása.
— Március 10. —

Gyengébb kínálat és jobb vételkedv mellett elkelt 20.000 métermázsza buza 2 és féltől 5 fillérrel drágább áron.

A határidő-üzlet.

Ma magasabb amerikai árfolyamokra szilárd lett a tendencia.

Az üzlet folyamán újból több áru jött a piacra és az árak lemorzsolódtak.

Dél felé javulás állott be és az árak emelkedtek.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	837—840	834—35
Buza okt.	824—828	822—23
Buza apr. 1904	—	—
Rozs apr.-re	662—663	659—60
Rozs okt.-re	672—673	669—70
Rozs áprilisra	—	—
Zab okt.-re	565—566	560—61
Zab	—	—
Zab áprilisra	575—576	570—71
Tengeri máj.	533—534	531—32
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	543—534	562—73
Repce	—	—
repce aug.	11.40—11.50	—

Kitüntetések
Budapest 1896.

Kiállítási érem.

HORVÁTH SÁNDOR

KOSÁRFONODÁJA

Jókai-utca Szabadkán, Vermes-féle ház, 38 sz. alatt.

Elvállal, készít és raktáron tart:

**Gyermek kocsikat, utazó kosarakat,
legfinomabb nád- és palma kézikosarakat,**

fatartó kosarakat,

**gyékény szatyorokat, piaci kosarakat
fedéllel és fedél nélkül, virág állványokat
legdíszesebb kivitelben.**

Kocsi kasokat koczkás és sima fonással.

Nádszékek a legjutányosabb árban készíttetnek.

Kitüntetések
Szeged 1899

Ezüst érem.

**A legjobb magvakat
A legnemesebb fákat
A legujabb rózsákat és növényeket
A legszebb virágokat**
stb.

szállít a legfinomabb minőség szavatolása mellett, a legujabb és képletekkel dúsan ellátott 1904. évi főárjegyzék alapján, mely kívánatra ingyen küldetik

MÜHLE VILMOS

es. és kir. udvari szállító

Temesvárott

(mag- és virágkereskedés, fák és növények nagytenyészete)

T. CZ. Öt koronán felüli megrendelmények mindenüvé bérmentesen küldetnek s ezekhez legujabb kertészeti kézikönyvem „Mühle tanácsadója a kertmívelésben” — minden kertgazda részére ez a legjobb kézikönyv — ingyen lesz mellékelve

Hirdetmény.

Rohonczy Elemér tulajdonát képező és a szabadkai 14517. sz. tkvi betétben 9466., 9467., 9468. hrsz. a. felvett majsai szőlők közötti **erdőterület 1904. évi március hó 13-ik napjának d. e. 10 órájkor** a helyszínén nyilvános árverésen eladatni illetve, amennyiben lánconként 1000 kor. vételár meg nem ajánlatnak, három évre haszonbérbe kiadatni fog és pedig első sorban az egész terület fog árverés alá bocsátatni s ha sikertelen lenne, a már eszközölt mérnöki felmérés szerint megjelölt 1000 □-öles vagyis 5 kapás parcellákban.

Részletes feltételek alulírt ügyvédi irodájában helyben, I. kör, Tompa-utca 261. sz. a. megtudhatók.

Dr. Pleszkovits Lukács.

2701/904.

Árlejtési hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré teszem, hogy a Wesselényi-utczai nyílt árok beboltozásának vállalatba adása céljából **f. évi március hó 20-án d. e. 9 órakor** a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár: 3990 korona.

Bánatpénz: 400 korona.

A tervek és költségvetés, valamint a feltételek a gazdasági ügyosztályban megtekintethetők.

Szabadka, 1904. évi március hó 8-án.

Lyubibratich Kelemen,
gazdasági tanácsnok.

Van szerencsém t. cz. szives tudomására hozni, hogy több év óta fenálló szabó üzletemet a

női ruha elkészítésre

is kiterjesztettem, e célra berendezett műhelyemben (Tompa-u. 296. „vörös ökör“ iskola mellett) elkészülnek — szakszerűleg — a legszebb női divat toilettek, **angol kosztüm, diszes tavaszi és nyári ruhák** stb. — Különös figyelmébe ajánlom a

női felső-kabátokat és angol ruhákat,

melyek műhelyemben

férfi szabó munkások által

készülnek. Remek állásért (Paletó, Spenser vagy testhez álló) kezeskedem.

BARTH HENRIK

férfi- és női szabó

Eötvös-utca 60. szám, (Halpiacz.)

Ifj. Vojnich Sándor

Kossuth-utczai házában a

Székely Á. által bérben birt

üzlethelyiség

május 1-től bérbeadandó.

Tudakozódni lehet a háztulajdonosnál.

Hirdetmény

az országgyűlési képviselőválasztói jog új törvényes szabályozása céljából szükséges statisztikai adatok gyűjtése tárgyában.

Az országgyűlési képviselőválasztói eljárás és választói jog tervbe vett reformjának minél előbb megvalósíthatása érdekében a folyó évi 22089. sz. a. kibocsátott belügyminiszteri rendelet értelmében a folyó évi március hó 15-ike és 31-ike közötti időszak alatt, a március hó 15-iki állapot szerint az ország valamennyi községében országos összeírás tartatik, mely a választói jog tekintetében számba jöhető felnőtt férfi népességre s annak a választói jogosultság új szabályozásánál figyelembe vehető minden fontosabb viszonyára terjed ki.

Az összeírás nagy jelentőségét ez az alkotmányos cél szabván meg, az ország minden egyes polgárának nemcsak az 1897. évi XXXV. t.-cikkből folyó törvényes, de kiváltképen hazafias kötelessége is az összeírás sikerességét tőle telhetőleg előmozdítani. Ezt annál inkább is meg lehet várni minden honpolgártól, mert attól sem kell senkinek tartania, hogy az összeírásból adózási szempontból valamely hátrány származnék. Ez már csak azért is ki van zárva, mivel az 1897. évi XXXV. t.-c. 17. §-a világosan kimondja, hogy a statisztikai adatok az adók egyéni kivetésénél alapul nem vehetők. Hogy pedig az összeírás adatbevallásból az adatszolgáltatónak más módon se lehessen semmiféle, sem erkölcsi, sem anyagi hátrányuk, az idézett törvény 15. §-a 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja azokat a hatósági közegeket vagy a statisztikai összeírásban résztvevő más közreműködőket, valamint a központi statisztikai hivatalnak is mindazon alkalmazottjait, a kik valamely egyénre vonatkozó statisztikai adatot bárkinek is kiszolgáltatnának.

Ezek előrebocsátása után további tájékoztatásul szolgáljanak még a következő tudnivalók:

I. Mi módon hajtatik végre és mely adatokra terjed ki az összeírás?

Az összeírás a hatóság (városi hatóság, községi előljáróság) által előre megállapítandó időben házról-házra járva történik. Minden családfő kötelessége arról gondoskodni, hogy a hatóság által előre megjelölt napon a családnak egy felnőtt tagja, a ki a szükséges adatokat szolgáltatni tudja, otthon tartózkodjék. Ellenkező esetben, valamint akkor is, ha az összeírás alkalmával kitöltött adatok hiányossága utólagos pótlást tesz szükségessé, az érdekelt egyének a hatóság felszólítására az idézésnek megfelelni kötelesek.

Az összeírás akként fogantatottatik, hogy minden az összeírásnál számbajöhető egyénről egy-egy statisztikai lap állittatik ki, a melyen az illetőnek nevén és lakásán kívül a következő kérdésekre kell válaszolni: I. Személyi viszonyok: 1. Születés éve; 2. Foglalkozás (állás), alkalmaztatás esetén egyúttal az alkalmazó hivatal, vállalat megnevezése; 3. Anyanyelv és a magyar nyelv ismerete, 4. Műveltség (írni és olvasni tudás s a középiskolai vagy magasabb képzettség; 5. Képviselő választói joggal bir-e (ha más községben: hol). — II. Állami adók (helyben és más községben fizetett egyenes adók. — III. Ház- és földbirtoki viszonyok (a 10 kat. holdnál kisebb területű földdel biró földbirtoknál a szántóföld, kert, tényleg beültetett szőlő és a rét külön feltüntetésével). — IV. Különös kérdések a bányászat, ipar, kereskedelem és közlekedés körébe eső foglalkozással biró egyénekre vonatkozólag: 1. Az önállóknak van-e szabályszerű iparendélyük vagy igazolványuk s üzletükben alkalmaznak-e ségedszemélyt (hányat); 2. A nem önállók (segédek, munkások stb.) az összeírás időpontjában alkalmazva voltak-e (ha igen, mióta, — ha nem, mióta), esetleges munkanélküliségüknek mi az oka. tagjaik-e valamely munkás-egyesületnek (melyeknek).

Minden összeírandó egyénnek kötelessége mindazokat az okmányokat, a melyek a fenti adatok igazolására szolgálhatnak (pl. a középiskolai vagy magasabb képesítésről szóló bizonyítványt, az idegen községben fizetett adókra vonatkozó adókönyvecskét, stb.) az összeírás időpontjára előkeresni, úgy hogy azok a szükséges időben kéznél legyenek.

II. Kiről kell statisztikai lapot kiállítani?

Minden 20 evnél idősebb (1883-ban vagy előbb született) magyar honos, heiybeli polgári férfi lakosról külön statisztikai lapot kell kitölteni, a tényleges szolgálatban álló katonák (honvédek és csendőrök) kivételével. A fegyvergyakorlatra vagy ideiglenes szolgálatra behívott tartalékosok és póttartalékosok az összeírás szempontjából polgári egyéneknek tekintendők s róluk ki kell állítani a statisztikai lapot, természetesen abban a községben, mely tulajdonképpen rendes lakóhelyüket képezi.

A községben báresak rövid idő óta tartózkodó, de a községben alkalmazásban álló vagy munkát kereső egyének, valamint a községből csak ideiglenesen távol levők helybelieknek veendő; róluk tehát statisztikai lap állittandó ki. Viszont a községben csak ideiglenesen vagy vendégként tartózkodó egyénekről, szállodabeli, vendégfogadói utasokról, a községen átvonuló egyénekről, pl. vándorcigányokról statisztikai lapot kiállítani nem kell. Nem szükséges továbbá statisztikai lapot kiállítani a letartóztatás alatt álló egyénekről sem, kivéve azokat a kik 3 hónapnál nem hosszabb időre vannak letartóztatva, ezek azonban nem a letartóztatási helyen, hanem saját tulajdonképpen lakóhelyükön veendő számba.

Magyar honos az, a ki született, esetleg visszahonosított magyar állampolgár, vagy bár idegen származású, de a magyar állampolgárságot szabályszerű módon megszerezte (honosítás vagy törvény által).

Az a körülmény, hogy valaki egyenes állami adót nem fizet, a statisztikai lap kitöltésénél akadályul nem szolgálhat, mert a statisztikai lapnak többi rovatait azokról is ki kell tölteni, a kik egyenes adó kötelezettség alá nem esnek.

III. Büntető határozatok.

A ki az összeírás alkalmával tudva hamis vagy valótlan adatokat jegyez be a statisztikai lapra, vagy szóbelileg hamis vagy valótlan adatokat vall be, vagy az adatszolgáltatást megtagadja: kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik (1897. évi XXXV. t.-c. 13. §-a). A kihágás ügyében a kir. járásbiróságok járnak el (1897. évi XXXV. t.-c. 16. §-a).

Ily kihágást követ el tehát az, a ki magát vagy valamely 20 éven felüli férfi családtagját az összeírás alól kivonja, vagy az összeírót bármilyen módon s akár csak megtréfálási célból is félrevezetni igyekszik, a ki a kívánt felvilágosítást megtagadja, a ki a hatóság (városi hatóság, községi előljáróság) által az összeírás ügyében megidézettvén, az idézésnek meg nem felel s mulasztását elfogadható módon indokolni nem tudja, stb.

Szőlős gazdák és kereskedők

figyelmét felhívom

tölgy

szőlő karoimra

150—180—200 cm. hosszúságban
jutányos árban szállítva.

Braun H. fia
SZABADKA.

Hol lehet legolcsóbban

Vásárolni

kész férfi öltönyt,

gyermek ruhát,

női kabátot

és paletot

Földes Samu és Társa

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	---	---	17	kor. feljebb
Ulster	---	---	22	" "
Felöltő	---	---	17	" "
Gyermek öltöny	---	---	5	" "
Gyermek felöltő	---	---	9	" "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	---	---	11	kor. feljebb
Női Paletok	---	---	17	" "
Fiu és leánygallérok	---	---	5	" "

Egy teljesen

jó karban levő

üzleti berendezés

jutányosan eladó

Bővebbet a kiadóhivatal.

Feltűnő! UJ! Feltűnő!

4 fill. szájillatosító pasztillák

dohányzók részére.

4 filléres szájillatosító pasztilla mindenkire nézve, de különösen dohányzók részére nélkülözhetetlen!

4 filléres szájillatosító pasztilla a dohányfüst és nikotin utóízét megsemmisíti! Frissítő, kellemes illatot és ízt kölcsönöz a szájnak.

4 filléres szájillatosító pasztilla nagy melegben az ártalmas vizivást pótolja, mert a szomjat oltja, s így a legjobb és legolcsóbb üdítőszert.

4 filléres szájillatosító pasztilla tiszta összetétele folytán az emésztést elősegíti, étvágyat gerjeszt, tehát senkinél se hiányozzék!

Kapható: egyedüli elárusítójánál Szabadka és vidékére

GOLDARBEITER HERMAN első szabadkai cukorka gyárosnál.

Teljes waggonrakományok bármely állomásra szállítva!

KERTÉSZ ALBERT

SZABADKA, VI. kőr, Petőfi-utca 88. sz. (gimnáziummal szemben.)

Telefon 204. szám.

MELOCCO PÉTER Budapest

Márvány, mozaiklap, műkö és cementáru-gyár. Beton és vasb. építési vállalat

KÉPVISELETE ÉS RAKTÁRA.

Építési cikkek s gazdasági anyagok

raktára.

ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

Állandóan raktáron tart:

Építési anyagok: Elsőrendű minőségű biharmegyei fával égetett darabos és építési mész. o Valódi beocsini román és portland cement eredeti ólmozott zsákokban. o Hornyolt tetőcserepek. o Tűzálló (chamotte) téglák. o Valódi egeresi szobrász és alabástrom gipsz. o Kátrány kőfedéllemezek. o Szagtalan valódi asfalt lemezek. o Asphalt elszigetelő lemezek. o Vizmentes kőszénkátrány. o Elsőr. Carbolineum fotelítésre. o Cement és mozaiklapok a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. o Csömöszölt portland és kőgyag csövek. o Szurok fáklyák.

Gazdasági cikkek: Elsőrendű repce olaj. o Kék uszó és gazdasági kocsikenőcs. o Carbolsav fertőtlenítésre. o Valódi orosz gépolajok eredeti hordókban. o Valódi oliva olajok. o Hengerolajok. o Nehéz és könnyű gépolajok. o Elsőrendű gépszir (lowotte).

Sürgöny és levélcím: Kertész Albert Szabadka.

Jutányos árak. Csak elsőrendű árúk. Azonnali szállítás.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

gőzcséplőkészleteket, ipari czélokra alkalmas COMPOUND lokomobilokat.

MILLENIU M fűkaszó-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

SZÖLÖLUGAST

ültessük minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

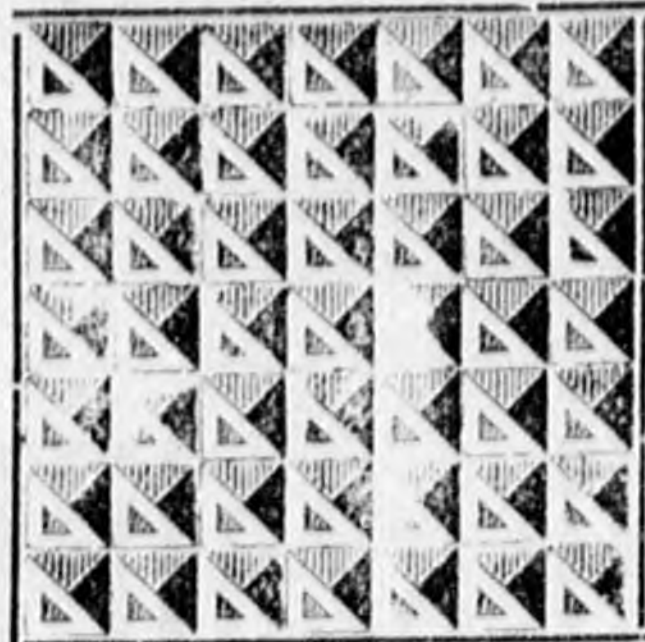
Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár minden kuszó természetű) mert nagyobb része ha megőrzi, termést nem hoz, azért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb dísz, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím

Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

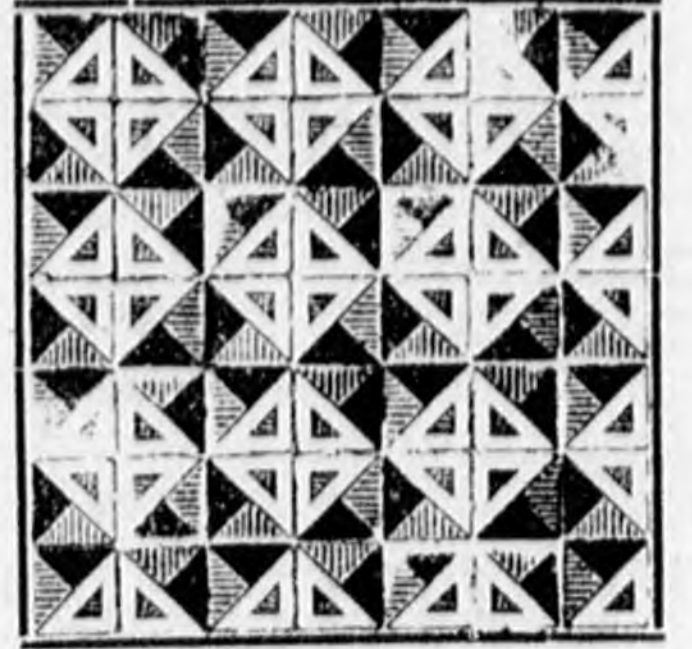

MORVAI (NOVÁK) G.

vasbeton és Rabitz munka vállalkozó, márvány mozaik és cementáru gyár.

Vasbetonból épült saját házában, a vasuti indóházzal szemben. Telefon 238. sz.

Elvállal: vasbeton és Rabitz munkákat, betoncsatornázás, beton műtárgyak, nedves falak szárazzá és gránit-terazzó munkák.

Fürdő kádak, víztartók, vizelők, szökő kutak, facement tetők.

Nagy és állandó raktár román és portland cementből.

Nagyban és kicsinyben a házhoz szállítva legjutányosabb árak mellett.

Nagy raktár mindennemű mozaik és cement lapokból 16 színben, kerámilapok, kőagyagcsövek.

Szabadalmazott

asphalt elszigetelő lapok nedvesség ellen. Asphalt papír, stb.

Üzletátadás miatt

a raktárunkon nagy választékban levő összes divat-szövet, selyem vászon, batiszt és mindennemű

kézmű- és divatárukat a mai naptól fogva

mélyen leszállított áron

árusítjuk el.

Schulhoff Ignác Fia és Társa.

Az üzleti berendezések igen olcsó áron eladók.

Ver-
Cognac

különlegesség

Pfau és T^{sa}, Fiume,

cognakgyárából

ajánlja

Rukavina Nándor,

Szabadka.

Eladó birtok.

Ugocsa vármegyében a megye székhelyétől és vasut állomástól 4 kilométer távolságban, buzát és dohányt termő igen jó karban lévő, 360 hold — 1200 ölével számított — tagosított új uri lakással, 10 holdas belsőséggel és gazdasági épületekkel ellátott birtok — szabad kézből eladó.

Közelebbi felvilágosítást nyújt Nagy-Szöllösön: Czapáry Dénes nyug. gazdasági szaktanár.

Egy háztartási mérleg

és 1 üveg eredeti francia parfüm ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világhírű kiválóságukért általánosan kedvelt

mexikói

ezüst árúimat

és pedig: 6 darab mexikói ezüst asztali kés, 6 darab mexikói ezüst evővillát, 6 darab mexikói ezüst evő-

kanalat, 12 darab mexikói ezüst kávéskanalat, 6 darab kiváló desszertkést, 6 kiváló desszertvillát, 1 darab mexikói ezüst levesmerítő kanál, 1 darab mexikói ezüst tejmerítő, 2 darab elegáns asztali gyertyatartót.

46 darab összesen csak 6 frt 50 kr.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomban egy szavatosság mellett pontosan működő 12¹/₃ kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok, Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

Denker J. központi forgalom áruháza: Bpest, Hernát-u. 54.

5 koronáért

küldök 4¹/₂ kiló (kb. 50 drb.) kevéssé megsérült — finom enyhe Pipereszappant rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jászmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel küldi.

3 frt 40 krajczár

utánvéttel egy vég szépebbé válszon 6 teljes férfi vagy női ingre 90 cm. széles kitűnő minőségben, 5 évi jótállással; számos elismerés.

4 frt 50 krajczár

utánvétellel egy elegáns férfi öltönyre 3 méter divatos szövet egy elegáns férfi öltönyre tetszés szerinti színben kapható.

⇒ Mintákat nem küldök. ⇐

Kék zománcozott főzőedény! Legfinomabb gyártmány!

Bámulatos olcsó árban. — Próba-rendelmény 6 drb főzőfazék és 6 darab lábas csak 3 forintba kerül utánvétellel.

Denker József Bpest

VII. Hernát-u. 54.